

ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ВИХОВНОЇ РОБОТИ

в період дії воєнного стану:

досвід, завдання на найближчу перспективу

**Наталія СОЛОГУБ,
методист НМЦ ПТО у Харківській області**

Виховний процес – процес взаємодії, в якому відповідно до цілей і завдань самої особистості і суспільства відбувається організований виховний вплив і взаємодія, що має за мету формування особистості, організацію і стимулювання активної діяльності молоді з оволодіння ними соціальним і духовним досвідом, цінностями і відносинами.

Система виховної роботи в ЗП(ПТ)О має бути зорієнтована на формування національної ідентичності підростаючого покоління, патріотичної свідомості, здатності до самореалізації та самовдосконалення.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для заступників директорів з навчально-виховної роботи, голів методичних комісій, класних керівників та майстрів виробничого навчання

- забезпечити планування виховної роботи класних керівників, планів роботи та графіків проведення засідань методичних комісій класних керівників, розкладів роботи гуртків та спортивних секцій;
- створити електронну базу виховних заходів, батьківських зборів, розроблених класними керівниками відповідно до основних напрямків виховання;
- активізувати роботу щодо виявлення, узагальнення та поширення ефективного педагогічного досвіду з питань національно-патріотичного виховання, використання інноваційних технологій та нових форм роботи в умовах воєнного стану, волонтерську діяльність;
- розширити партнерські взаємини з іншими закладами освіти, країнами за кордоном, громадськими організаціями;
- удосконалити систему превентивного виховання;
- здійснити моніторинг ефективності виховної системи закладу освіти;
- приділити увагу індивідуальній виховній роботі, особливо з учнями, які знаходяться за кордоном;
- спланувати роботу органів учнівського самоврядування, передбачити зустрічі з волонтерами, відвідування учасників бойових дій, відзначення пам'ятних та ювілейних дат, проведення днів відкритих дверей, днів кар'єри, майстер-класів професійного спрямування тощо.

ОСНОВНІ НАПРЯМИ виховної роботи в закладах освіти

1

Національно-патріотичне виховання

Вивчення історії України, героїчного минулого народу, формування почуття патріотизму, свідомості громадянської відповідальності.

2

Прищеплення навичок здорового способу життя

Створення комфортного та безпечного навколишнього середовища, надання психологічної допомоги учням та педагогічним працівникам.

3

Профорієнтаційна робота

Забезпечення інформації про важливість одержання освіти та вибору майбутньої професії у контексті повоєнної відбудови країни.

4

Організація волонтерської та благодійної діяльності

Залучення учнів до волонтерської роботи, формування відповідальності за долю країни та готовності до допомоги тим, хто її потребує.

5

Вивчення та популяризація кращих педагогічних практик стосовно виховання

6

Відзначення пам'ятних та ювілейних дат у 2024/2025 н.р.

Заходи передбачають добровільність, власну зацікавленість і вмотивованість участі в них здобувачів освіти.

Національно-патріотичне виховання як пріоритетний напрям

Національно-патріотичне виховання є пріоритетним напрямом виховної роботи в закладах освіти в період воєнного стану, оскільки воно спрямоване на формування патріотично свідомих громадян, здатних до захисту своєї країни.

1

Вивчення історії України

Навчання учнів історії України, героїчного минулого народу, видатних особистостей, які зробили значний внесок у розвиток нації.

2

Формування громадянської відповідальності

Виховання почуття громадянської відповідальності, розуміння своїх прав та обов'язків, бажання брати участь у житті суспільства.

3

Патріотичне виховання

Виховання патріотизму, поваги до державних символів, культури та традицій України, формування почуття національної гордості.

Організація волонтерської та благодійної діяльності

Організація волонтерської та благодійної діяльності в закладах освіти в період воєнного стану є важливим елементом соціальної відповідальності та формування почуття солідарності у учнів.

Збір коштів

Організація збору коштів для підтримки ЗСУ, медичних закладів та переселенців.

Допомога військовим

Виготовлення оберегів, листів до військових, збір гуманітарної допомоги для військових частин.

Допомога переселенцям

Надання психологічної підтримки, допомога в розміщенні та забезпеченні необхідними речами.

Взаємодія закладів освіти з громадськими організаціями

Взаємодія закладів освіти з громадськими організаціями є важливим фактором успішної реалізації виховного процесу в умовах воєнного стану.

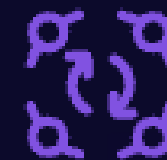
Спільні заходи

Проведення спільних заходів з громадськими організаціями щодо формування патріотизму, соціальної відповідальності та толерантності.

Залучення ресурсів

Залучення ресурсів громадських організацій для підтримки виховної роботи в закладах освіти, надання матеріальної та фінансової допомоги.

Інформаційна взаємодія

Обмін інформацією щодо актуальних питань виховної роботи, організації волонтерської та благодійної діяльності.

Спільне вирішення проблем

Спільне вирішення проблем, пов'язаних з організацією виховної роботи в умовах воєнного стану.

Використання сучасних технологій у виховній роботі

Використання сучасних технологій у виховній роботі дозволяє розширити можливості залучення учнів до освітнього процесу та зробити його більш ефективним в умовах воєнного стану.

Онлайн-платформи

Навчальні платформи, що дозволяють проводити уроки та заняття в онлайн-режимі.

Відеоконференції

Відеозв'язок з учнями та педагогами, що дозволяє зберегти безперервність освітнього процесу.

Інтерактивні методи навчання

Використання інтерактивних методів навчання в онлайн-режимі з метою підвищення зацікавленості учнів до навчання.

Моніторинг ефективності виховної роботи

Моніторинг ефективності виховної роботи в період воєнного стану є важливим інструментом для визначення успіхів та недоліків у реалізації виховних завдань.

Опитування

Проведення опитувань учнів та педагогічних працівників щодо рівня задоволеності виховною роботою.

Аналіз результатів

Аналіз результатів освітньої діяльності, що дозволяє оцінити ефективність виховної роботи в контексті виховання патріотизму та морально-психологічної стійкості.

Рекомендації на найближчу перспективу

На основі досвіду функціонування системи виховної роботи в період воєнного стану можна зробити висновки щодо її ефективності та розробити рекомендації на найближчу перспективу

1

Подальше посилення національно-патріотичного виховання

Продовжувати формування патріотизму, поваги до державних символів, культури та традицій України, виховання почуття національної гордості.

3

Активізація волонтерської та благодійної діяльності

Збільшення кількості волонтерських проектів, залучення учнів до допомоги тим, хто її потребує.

2

Надання психологічної допомоги

Збільшення кількості психологів в закладах освіти, проведення занять з психологічної підтримки учнів та педагогічних працівників.

4

Використання сучасних технологій

Використання сучасних технологій для розширення можливостей залучення учнів до освітнього процесу та зробити його більш ефективним.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ДО НАВЧАННЯ

- інтегрувати у виховний процес заходи, що спрямовують у майбутнє, навчають прогнозувати, планувати й долати синдром відкладеного життя;
- помічати, цінувати та відзначати успіхи й досягнення учнів (сумнів у власній спроможності послаблює мотивацію), це допомагає формувати позитивні навички;
- використовувати групові форми роботи, спільні проєкти, дослідження й пошук способів розв'язання проблем тощо, адже мотивація посилюється під час колективної діяльності;
- реалізовувати спільну діяльність не лише в освітній сфері, але й соціальній: волонтерство, посильна допомога тим, хто її потребує;
- надавати учням власний приклад, підтримку й забезпечувати їх участь у процесах, які відбуваються в житті здобувачів освіти.

Рекомендації щодо проведення першого уроку у 2024/2025 н.р.

Відповідно до листа МОНУ від 23.08.2024 №1/15281-24 «Про організацію 2024/2025 навчального року в закладах загальної середньої освіти» перший урок присвячується вшануванню пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України.

Під час підготовки та проведення першого уроку «*Vincit qui meminit* (Перемагає той, хто пам'ятає)» можна послуговуватися методичними рекомендаціями Українського інституту національної пам'яті для закладів освіти до Дня пам'яті захисників України, що розміщені на сайті Міністерства освіти і науки України за покликанням: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednyaosvita/metodichni-rekomendatsii-ta-informatsiyni-materiali>